

Izhaja vsaki četrtki ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neirankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in na znanila sprejema upravništvo v Gorici. Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Kaj je dr. Tuma?

Voditelj narodno-napredne ali liberalne stranke na Goriškem, mislil bode vsakdo. Toda moti se. Kaj je torej dr. Tuma? Na to vprašanje je pač težko točno odgovoriti.

„Edinost“ je nedavno očitala „Soči“, ki je glasilo goriške narodno-napredne stranke, da že tiči v židovskem liberalizmu. Voditelj stranke in načelnik nadzorovalnega odbora strankinega glasila „Soča“ pa je dr. Tuma. Dоследno je torej tudi dr. Tuma židovski liberal. In o tem, da je dr. Tuma liberal, tudi nihče ni dvomil. Toda čujte. Ko je 8. septembra socialni demokrat Kopač sklical delavski shod v Solkanu, udeležil se je istega tudi dr. Tuma. Dr. Tuma je odgovarjal Kopaču in v svojem odgovoru izustil trditev, da ni liberal, ker hoče liberalizem svobodno konkurenco. Torej dr. Tuma noče biti več liberal, dasi njegovo glasilo popolnoma soglašala z liberalno stranko na Kranjskem.

Na istem shodu v Solkanu je dr. Tuma izpovedal, da je socialno-demokratska stranka lepa in dobra, da pa je pri nas zašla na napačna pota. Izrazil je torej svoje notranje sočustvovanje s socialnimi demokrati. Naš list je opomnil, da je po deželnozborskih volitvah dr. Henrik Tuma nameraval preseliti se v Trst in prevzeti vodstvo socialnih demokratov. Toda pogajanja so se razbila. „Soča“ pa nas pozivlja, naj dokazemo tako teška obdolženja? Dr. Tuma torej tudi socialni demokrat noče biti. Vkljub temu pa ostane pribita resnica, da je dr. Tuma nameraval se preseliti v Trst ter stopiti na čelo tamošnji socialni demokraciji. To je izpovedal sam dr. Tuma v Trstu, za to imamo tudi veljavne priče, katerim je dr. Tuma to izpovedal. Dr. Tuma je tudi opočital tržaškimi narodnim voditeljem, češ da bi bili kmalu ob ves upliv, ako se je on preselil v Trst in prevzel vodstvo socialne demokracije. Zato so ga tudi tržaški krogi prosili, naj tega ne stori.

LISTEK.

Krčmarica v Ribjem dolu.

V Ribjem dolu, divni vasi ob podnožju bavarskega gorovja, živila je ob času kralja Maksimilijana Jožefa krčmarica, ki je slovela po celi deželi. Slovela je kot izborna kuharica rib; nihče ni znal rib tako ukusno pripraviti — pa tudi ni mogel biti tako surov kot ona.

Bogatemu in revnemu, staremu in mlademu jo je krčmarica zasolila. Tako je glas o njej došel tudi na kraljevi dvor.

Kralj Maksimilijan, ki je ljubil šalo, sklenil je obiskati ribjedolsko krčmarico. Bil je krasen poletni dan. — Krčmarica je ravno maslarila. Kar je vstopil njen soprog ves preplašen v kuhinjo. Ravno kar mu je namreč kraljevi sel doneslo poročilo, da čez jedno uro dospje njegovo veličanstvo ter naroča ribe za južino.

„Koliko požeruhov pa pripelje seboj“, vpraša gospodinjo in nadaljuje svoje delo.

„Požeruhov? Kaj je to?“ vpraša ravnokar vstopili sel.

„No ja, tistih skakačev, ki kakor bolhe skačejo po vozu in okoli voza, pa

Dejstvo je torej, da je dr. Tuma hotel vstopiti v vrste socialnih demokratov. Ker pa socialno demokratska stranka ne sprejme tebi nič meni nič vsakogar, morala so se vršiti pogajanja. Ker pa socialno demokratska stranka svoje ljudi, ki jih sprejme v službo, navadno dobro plačuje, pogajalo se je do sledno tudi o vprašanju: koliko? Dr. Tuma pa ni šel v Trst, ni prevzel vodstva socialne demokracije, torej so se pogajanja razbila. In sedaj dr. Tuma noče biti socialni demokrat, kar dokazuje njegovo glasilo, ki se tako zgraža nad tako težkim obdolženjem.

Kaj je torej dr. Tuma? Liberal noče biti, socialni demokrat tudi ne! Kaj je torej? Nazadnje bodo še naprednjaki začeli sumničati, da je prikriti klerikalec. Tako daleč je torej prišel dr. Tuma, da noče biti ne liberal, ne socialni demokrat — a nekaj je ostal, ostal je še vedno ad v o k a t.

Evhariistiški shod na Trsatu.

Na sv. zemlji, kjer je nekdanja stala sv. hišica nazareška v slavni Marijini božjepotni cerkvi na Trsatu pri hrvaški Reki, zbrali so se duhovni zastopniki bratskih narodov slovenskega in hrvaškega, da se slovesno klanjajo Jezusu Kristusu živemu Bogu, pričujočemu v Najsvetejšem zakramentu. Dne 2. in 3. septembra je bil tam evhariistiški shod. Duhovniki in svetni ljudje se na teh shodih navdušujejo in dogovarjajo, kako naj se pospešuje češčenje Najsvetejšega.

Že v torek 2. sept. ob 4. pop. so se duhovniki zbrali v frančiškanskem samostanu poleg romarske cerkve. Znanci so se pozdravljali, Hrvatje in Slovenci so si bratski podajali roke v nova prijateljstva. Videli si tam duhovnikov iz vseh slovenskih in hrvaških škofij blizu 200, na čelu jim knezoškof ljubljanski Jeglič, domači senjski škof Mavrovič, titularni škof iz Zagreba Krapac. Tudi krški škof dični naš Mahnič je bil nazna-

se Bog ve kako imenitno drže. Pa nikar me ne zijaj kakor bik nova vrata, zavpije nad selom, saj imam nos sredi obraza in roke in noge tam, kamor tičejo“.

Sel je bliskoma zginil. Oče in hči ki sta med tem vstopila v hišo, sta preplašena premišljevala, kaj bode, ako bode mati tudi napram kralju tako surova.

Toda že se je oglasil poštni rog, nazzanzajoč prihod kralja in njegovega spremstva. Krčmar in hči sta hitela poklonit se vladarju; krčmarica pa je ravnodušno pričela pripravljati ribe. Uljudno je kralj odzdravil; a oči njegove so zaman iskale hišno gospodinjo. Nje od nikoder ni bilo.

„Vaše Veličanstvo ima prvi dokaz o njeni surovosti“, opomnil je general Haler, ki je spremljal kralja.

Kralj je bil nekoliko vznevoljen. Ko je vprašal krčmarja po njegovi ženi, odgovoril mu je v zadregi, da v kuhinji pripravlja ribe za Nj. Veličanstvo. Kralj je ukazal krilnemu pobočniku, krčmarici naznaniti, da jo želi videti.

Pobočnik radoveden spoznati krčmarico, je odhitel v kuhinjo:

„Ste vi krčmarica“, vpraša ženo

njen, pa je bil zadržan vsled prihoda cesarjevega v njegovo školijo na Lošinj, kjer se je udeležil dvornega obeda. Navzoči so bili razni cerkveni dostojanstveniki. Goriško nadškofijo je zastopalo 8 duhovnikov.

Do 5. ure se je cerkev napolnila z vernim narodom od blizu in daleč. Duhovniki v roketih so napolnili odločeni prostor. Senjski kanonik Cvetko je govoril o sreči kristjanov, ki imajo svojega Boga tako blizu. Senjski škof je po nazivanju sv. Duha imel litanije in blagoslov. Ljudstvo je prav počasi pevalo litanije po goriškem načinu, pa seveda v hrvaškem jeziku.

Na to je bilo slovesno zborovanje v krasni samostanski obednici. Shod so pozdravili: predsednik pripravljalnega odbora senjski kanonik Vučič, oba škofa; došlo je več brzojavnih in pismenih pozdravov. Predsednikom shoda so izbrali ljubljanskega generalnega vikarja Flisa.

Urednik hrvaško-slovenskega časopisa v čast Najsvetejšemu zakramentu „Euharistia“ Bor. lačić je poročal o tem časopisu, čegar ustanovitev sta dogovorila ljubljanski in krški škof. Reški župnik dr. Kukanič je predaval o razmerju med Najsvetejšim, Marijo in duhovnikom. Med večerjo v hrvaški čitalnici so duhovniki pevci zapeli več domoljubnih slovenskih in hrvaških pesmi. Tudi par navdušenih govorov je podnetilo hrvaško-slovensko vzajemnost.

Dne 3. sept. je ob 8. uri senjski škof pel glagolsko mašo, pri kateri so seveda vsi obredi kakor pri nas, le list in evangelij se pojeta raz prižnice; jezik pa je pri altarju in na koru staroslovenski. Ta od sv. stolice potrjena starodavna navada je v nekaterih hrvaških škofijah, posebno v senjski in krški. — Ljubljanski knezoškof je po evangeliju govoril zbranemu narodu v slovenskem in hrvaškem jeziku o Mariji in vrednem prejetanju sv. obhajila. Lepo je donelo ob koncu maše: „Idite misa jest“. Na to je bilo sv. Rešnje Telo izpostavljeno v javno češčenje do 4. pop.

pri ognjišču.

„Krčmar ne“.

„Njegovo veličanstvo vas želi videti“.

„Jaz pa njega ne, dokler ribe niso pripravljene“.

„Kralj je vaš gospod“, opomni pobočnik, „on ukazuje in mi moramo slušati“.

„To velja zanj, gospod lakaj“.

„Jaz sem krilni pobočnik kraljev“.

„Kaj, krilo ali ne, jaz si v moji hiši ne dam ukazovati“.

„Tudi ne od kralja?“

„Ako kaj nespametnega zahteva, ne. Tako neumen pa pač ni, da bode zahteval ribe, potem pa tirjal, da naj grem od ognjišča, ko so ravno pri ognju. Po-vejte vašemu gospodu, da ne grem, ker bi ob tem trpel moj sloves kot dobre kuharice“.

Pobočnik je povedal kralju. Kralj se je smijal, in da bi šalo dognal do vrhunca, poslal je generala Halerja z ukazom, da ima gospodinjo takoj priti v sobo. General je sklenil nastopiti prav po vojaško. Ko je vstopil v kuhinjo, zagrmel je nad krčmarico:

„Nj. kraljevo veličanstvo vam zau-

Po sv. maši je bilo drugo slovesno zborovanje. Škof Mahnič je brzojavno pozdravil shod in obžaloval, da je zadržan. Prišel pa je iz Opatije nadškof iz Lvova v Galiciji armenskega obreda dr. Jecip Teodorovicz. Na zborovanju so predavali gospodje Bonefačić o društvu duhovnikov čarilcev Najsvetejšega, kateri vsaj po eno uro na teden klečijo pred tabernakljem; društvo šteje na celem svetu 68.000 udov, v goriški nadškofiji 94 udov; Flis o družbi vednega češčenja v ljubljanski škofiji; dr. J. Pazman iz Zagreba o Najsvet. zakramentu kot dokazu božje ljubezni; Nadrah iz Ljubljane o tem, kako Najsvetejše združuje duhovnike. Izvolil se je tudi odbor 4 udov, ki naj skrbijo za list „Euharistija“. Vsi navzoči so pritrdili predlogu, naj bo prihodnji evhariistiški shod v Ljubljani.

Pri skupnem obedu v hrvaški čitalnici je bilo več oficijelnih nabitnic, edno je spregovoril nadškof Teodorovicz v poljščini.

Popoludne ob 4. so bile večernice, poljudni govor o Najsvetejšem in človeški nevhvaležnosti in litanije. Potem se je razvila po mestu slovesna procesija z Najsvetejšim. Duhovnikov in redovnikov je bilo okoli 250, vsi s svečami v rokah, naroda je bilo v procesiji premnogo; še večja množica pa je stala ob strani. Vedenje množice je bilo uzorno, lep dokaz verskega mišljenja reškega ljudstva. Procesija je bila vrhunec in sklep prekrasnega pojava verskega prepričanja na prelepem shodu.

Dal Bog, da bi duhovniki udeleženci v nemali tudi med vernim ljudstvom navdušenje za čast v sv. hostiji pričujočega Odrešenika.

Shod kat. polit. društva za sodni okraj Ajdovščina.

(Dalje in konec.)

Deželni poslanec g. Berbuč je nadalje govoril: Pivo je na debelo dražje

kaznje, da morate takoj priti v sobo“.

Toda njegov naklep se je ponesrečil; bučen smeh se je razlegal v odgovor.

„Kaj se smejate“, zavpije general razkačen, „vi morate v sobo, Nj. veličanstvo hoče z vami govoriti“.

„Ako kralj ne more pričakati“, odgovori mirno krčmarica, „naj pride k meni v kuhinjo“.

„Kaj, Nj. veličanstvo naj pride k vam v kuhinjo?“

„Zakaj pa ne“, začudena vpraša krčmarica. „On ima iz sobe v kuhinjo ravno tako daleč, kakor jaz iz kuhinje v sobo“. „Kaj! Jeli je vse jedno, greste vi do kralja, ali kralj do vas?“

„No seveda, kralj je kralj in jaz sem krčmarica v Ribjem dolu. Jaz poštno plačujem davke, ne delam krivice, spolnjenjem postave, molim Boga in se ne brigam za hudiča in ves svet. Ste razumeli, gospod korporal?“

„General!“ zavpije nje mož ves prestrašen. „General ali korporal je vse jedno. Marsikateri korporal ima več soli v glavi kot tak general, če tudi mu na prsih binglja polno križcev in zvezd“.

To je bil za generala le prehud

ko vino; na drobno pa se toči ceneje; kar je v veliko škodo vinorejcem in se da poravnati le z zvišanjem naklad na pivo. Ako pregledamo izdatke v deželni proračunu, vidimo da deželna uprava mora prav stiskati. Uprava je najceneja v Avstriji. Varčnost je taka, da je že skoraj smešna. Na stotine prošelj je treba zavrniti. Dovoljene podpore so le majhne. Dežela ne upa prispevati niti za uravnavo voda, ki je zelo potrebna. Izdatki za šole so primeroma jako nizki, le v 2 kronovinah so učitelji slabše plačani. Predlog poslanca Štreklja, naj se zviša deželni prispevek k brezobrestnim posojilom v prenovljenje od trtne ušivljenih vinogradov je bil odklonjen samo zato, ker ni denarja. Vlada je obljubila da podvoji dosedanji prispevek 20.000 K. Iz navedenih podatkov more vsakdo spoznati, da dežela s sedanjimi denarnimi sredstvi res ne more več stori, kakor že stori. Zborovalci so z odobravanjem vzeli na znanje zanimivo poročilo.

Društveni tajnik praša g. poslanca, kaj je s prošnjo glede olajšave pri dobivanju drv iz trnovskega gozda, katero so podčavenske občine z njegovim posredovanjem odposlale poljedelskemu ministru. Gosp. poslanec pove, da prošnja sicer še ni rešena, pač pa je ministerstvo glede posameznih točk prošnje poizvedovalo pri gozdni upravi in je veliko upanje, da bodo vsaj glavne želje uslišane. G. Franc Vouk izrazi opravičeno nevoljo, da se mesta, posebno Trst branijo sprejemati v občinsko zvezo ljudi, kakor zahteva zakon glede domovinske pravice. Poslanec Berbuč pravi, da je v Gorici društvo, ki rojakom gre na roko pri reklamacijah domovinske pravice. V Trstu menda ni tega. Ljudje sami se večkrat ne brigajo za to. G. poslanec Grča opomni, da je to stvar državnih poslancev, ter da bo to sporočil državnemu poslancu dr. Gregorčiču, ki mu je tudi naročil, naj mu sporoči želje ljudstva, ki se tičejo državnega zbora.

Sprejete so bile še naslednje resolucije z naročilom, naj jih skušajo g. poslanci uveljaviti:

Prodajanje petijota naj se odpravi ali vsaj postavno omeji. Vse občine naj strogo pazijo, da se temu postavnim potom pride v okom.

Občinska cesta od erarske ceste skoz Dobravlje do skladovne ceste v Vel. Žabljah in od skladovne ceste pod Križem do postaje na Cesti naj se uvrstijo med skladovne. Tej resoluciji so ugovarjali Šmarinci, pa so ostali v manjšini.

Za naš okraj naj bi se osnovali 2 podružnici kmetijske ali vinarske zadruge, ki se ima osnovati na podlagi državnega zakona, edna za braniško, druga za vipavsko dolino.

Vlada naj v vsakem okraju napravi, kako kmetijsko nadaljevalno šolo, ki bi odgovarjala potrebam kmetijskega stanu.

Ustanovi naj se deželni bolniški zalog.

Sodnja naj se iz Ajdovščine premesti bolj v središče okraja. Poslanci naj nikar ne dovolijo, da se občinske naklade na pivo znižajo, ampak raje naj se zvišajo. Vinska klavzula v trgovski pogodbi z Italijo naj se popolnoma odpravi, oziroma naj se uvozni davek zviša na nekdanjo mero.

tobak.

„Ali gre z menoj!“ zavpije in jo prime za rame.

Toda z jednim smukom se je opróstila, grozeče zavihtela kuhalnic ter iskrednih oči zavpila:

„Ven, stara pokveka, drugače občutite mojo ščibljbo. V kuhinji sem jaz gospodar!“

General, mogoče prvič v življenju, je urnih korakov zbežal iz kuhinje ter sporočil kralju o ponesrečenem svojem poslanstvu.

Kralj ni vedel kaj odgovoriti. Toda že so se odprla vrata, in vstopila je krčmarica z polno skledo rumeno pečeneh rib. Začuden jo je kralj gledal. Mesto starice imel je pred seboj čvrsto ženo, ukusno oblečeno v domačo nošo. In ko je tako pristrčno pogledala kralja ter mu ponudivši desnico rekla: Bog z vami, veličanstvo, segel ji je kralj nehoté v desnico.

„Pozno nam donašate vaš pozdrav, ljuba žena“, jo opomnil kralj.

„Boljše pozno, ko nobenkrat, veličanstvo. Ako sem prišla v sobo, predno so bile ribe gotove, poslal bi me kralj k vsem vragom. Kajti čarovati tudi kralj ne zna, in ako sem jaz tukaj klepetala,

Kmetom naj se dovoli kuhanje žganja za domačo rabo celih 24 ur neprenehoma, brez prekinjenja po noči.

Napravijo naj se deželne zavarovalnice vseh strok, proti ognju, za živino i. t. d.

Ker je čas že prehitel, je g. predsednik zaključil shod, s trikratnim živjoklicem na presvetl. cesarju.

Politični pregled.

Razpuščen deželni zbori. — „Wiener Zeitung“ priobčuje ces. patent s katerim se razpuščajo deželni zbori štajerski, nižje- in gorenje avstrijski solnograški, moravski, šleski in predrelski. Ob enem se razpišejo za te deželne zbreze volitve.

Avstro-ogerska nagodba v nevarnosti. — V dunajskih političnih krogih se širi trditev, da ni upanja, da pride do ugodne rešitve nagodbenega vprašanja. Pogajanja da se vrše le zaradi tega, ker je to izročna želja vladarjeva.

KmetSKI upor v Italiji. — V Candelu blizu Loggie se je pred kratkim časom uprlo 400 kmetov svojim mogočnim delodajalcem, ki niso hoteli ugoditi njihovim zahtevam po zvišanju plače. Vpriporili so kmetje najprej stavko, potem pa zaprli vhod v kraj, da ne bi dohajali delat zunanji ljudje. Prvi poziv orožnikov je bil brezuspešen. Kmetje so jih napadli z različnim orodjem. Na poziv je potem došlo vojaštvo, ki so je kmetje sprejeli s kamenjem. Dvema vojakoma so izrgali iz rok orožje in je bilo več ranjenih. Vojski so jeli streljati na množico in pri tem ubili pet oseb, deset jih pa ranili. Mir je zavladal v kraju šele potem, ko je došla nova vojska in orožniška pomoč. Bilo je prijeto več upornih kmetov. Tako je poskrbela uprava za zatiranje kmeta!

Kulturni boj v Franciji. — V zadnjem času je vihal upor proti nastopu Combesove vlade zlasti po Bretagni. Ljudstvo je tu tako odločno, da nič ne opravijo vsi vladini koraki. Od zaprtih šol se odstranjujejo čez noč pečetil in se v zavodih nadaljuje pouk brez ozira na vladino prepoved. Ljudstvo mej poukom straži zavode z orožjem in zlasti z gorjačami v katerih so nabiti žebli. Po celi pokrajini pa odstopajo županje in občinski svetniki od svojih mest, da jim ni potreba izvrševati vladnih naredb. Škof v Quimperu je vodil procesijo, katere se je udeležilo 37 župnij. A v posebnem cerkvenem govoru je nadpastir dejal: „Ne maramo ne bojev, ne političkih demonstracij, zahtevamo le mir za svoje vero ter hočemo krščanske vzgoje za svoje otroke in vero za se. Pripravljeni smo dati raje življenje nego izgubiti svojo vero.“ Vlada je sicer dovolila razne privatne šole, a je zankazala, da se ne sme nikjer sprejemati za učiteljice redovnice. Ljudstvo se temu protivi in gospe ustanovljajo zasebne šole ter vsprejemajo le redovnice za učiteljice.

Dopisi.

Iz Dornberga. — Gospod urednik! Vračam Vam zadnjo številko cenjenega „Prim. Lista“, da vidite, v kakem

niste dobili tako ukusnih rib na mizo.“

In začela je z vso ljubeznivostjo streči; ter tako pokazala, da zna biti tudi ljubezniva. Južina je končala.

Ko je kralj odhajal, opomnila je hči mater, da je kralj pustil na mizi cekine. Hitro je skočila v sobo ter potisnila kralju denar v roko.

„Krčmarica ribjedolska noče plačila, ker je imela čast, pogostiti svojega kralja. Radi tega ne bomo ubožali.“

„Jaz pa tudi ne morem zastoj jesti ribe in piti pivo pri vas“, menil je kralj. „Zakaj ne? Saj kralj celo leto živi od našega truda, naših žuljev.“

„Za božjo voljo, naprej“, zavpije kralj v smeju, „drugače še kaj zvezo. Ako ni drugače, naj bodo ti cekini za doto vaši hčeri, in ako hoče priti k nam v mesto.“

„Se tega manjka, da bom jaz svojo hčer pošiljala v vašo Sodomo in Gomoro, kjer vaši pohajači letajo za vsakim krilom in...“

„Naprej! naprej!“ zavpije kralj, in vozovi so oddrdrali proti mestu.

Ali pa je kralj Maksimilijan še kdaj obiskal krčmarico ribjedolsko, o tem molči zgodovina.

stanu mi ga dornberška pošta dostavlja. Letos sem že kakih 12 števil takovaljanih in razmesarjenih prejel. Ker so številke drugih naročnikov, katerih dohaja v Dornberg nad 54, nepokvarjene, slutim, da je liberalni dihur, ki žre moj „Prim. List“ v Dornbergu in ga izgolega sovraštva do mene tako mrcvari. Liberalna jezica, kaj vsega ne počne! Toda naj pazi, da ne bo „sfrčal“, ker žakelj zna biti kmalu poln tudi pri c. kr. pošti. Praskati pa se vtegne pri tej zadevi tudi še neka druga oseba.

Naročnik.

Op. uredn. Doposlani list je res tako raztrgan, da je nemogoče, da bi se to slučajno zgodilo. Ako si morajo ljudje hladiti svojo liberalno jezico, naj si je ne hlade na poštah nad listom, ker jih tako ohlajenje utegne slagati.

Iz Kobarida. — „Soča“, oziroma nje lastnik Gabršček se je zopet obregnil ob „kobariško kaplančič“, a samo obregnil, ker stvarnega odgovora na zadnji dopis iz Kobarida ne more prinesti. Sicer pa razumemo „Sočino“ jezico. Njo boli, ker se ljudem odpirajo oči, in ker ve, da ko bodo ljudem oči jasno odprte, bodo njegove delavnice zaprte. In prišel bo dan!

Namesto, da bi „Soča“ podkrepila svoje v zadnjem „Primorskem Listu“ tako temeljito razkrinkano slepilno orodje: „Vse za omiko, svobodo in napredek“, prinaša v oklepajih razne dvoumne opazke, ki delajo čast k večjemu kakemu liberalnemu časnikašu.

„Soča“ pravi, da je že navajena take pisave iz peresa Ciril-Metoda, kakršna je v zadnjem dopisu iz Kobarida v „Prim. Listu“. Ne čudi se nič, čudi se le, da kaplan tako previdno molči o tistih 500 goldinarjih.

V tej zadevi o 500 gld, ki se kobariškega kaplana kar čisto nič ne tičejo, je ta Gabršček že lani pozval, naj ga toži, ako ima kaj opraviti z njegovo osebo. Mož tega ni storil. Da se pa mož nadalje ne bo več čudil, zakaj kaplan „o tistih 500 gld ničesar ne črhne“, bdi mu povedano, da se bosta o tem še čisto jasno pomenila na pristojnem mestu, kjer se bo njega poučilo, da je treba ločiti med Ciril-Metodom in kako drugo osebo in da ni zdravo spuščati se na polje podlega obrekovanja in lopovske častikraje!

Iz kobariške okolice. — „Soča“ in „Primorec“ se zopet zaganjata v č. g. kaplana kobariškega. Naši liberalci pihajo jeze, ker je ustanovil izobraževalno društvo. Znani pisec pravi, da bodo kobariški naprednjaki člane izobraževalnega društva pošiljali v kaplanijo, kečdar bodo kaj potrebovali. Nič hudegal! Saj tudi do sedaj nam ničesar niso dali brez denarja. Vprašam pa dopisuna, ali ne žive kobariški naprednjaki le od kmeta in delavca — okoličana. Okoličani naj jim obrnejo hrbet, pa si bodo naprednjaki gasilil žejno z vodo, ki z obraza sama teče v usta. Kobariški naprednjaki pa naj kar napravijo kitajski zid okoli trga, če smo jim okoličanski klerikalci prenadležni, saj imamo dosti trgovcev po okolici. — Potem bodo pa naprednjaki res gledali kakor kinezarji po praznih krčmah in botegah. Imeli smo v Kobaridu dalje časa znano „burjo“, a škode ni napravila. Ako nam Bog da še nadalje lepo vreme, imeli bomo dovolj sirka za polento čez zimo. Grelji so bomo doma za pečjo, ob nedeljah pa shajali v salonu pri „Nemcu“ in nikdar ne pri naprednjakih, ki naj si le zapomnijo, da kdor se z „burjo“ družijo, ga burja vniči.

Okoličan.

S Cerkljanskega. — V št. 37. „Prim. Lista“ zgraža se neki dopisnik radi zgradbe železniške postaje na Grahovem. Oziroma grahovskih razmer ima lahko prav, ne pa ozir drugih; recimo: Cerkljanskih. Nam se zdi, da bode veliko boljše za celo Cerkljansko, ako napravijo pot na Hudojužno, ker je svet veliko bolj položen, kakor pa na Grahovo. Ako pa ne napravijo poti, potem pa postaja na Grahovem sploh nima za Cerkljansko nobenega pomena, ker bodo ljudje rajši hodili na postajo v Hudojužno, kamor je bližje in lepše kakor na Grahovo.

Prvotni načrt glede postaj po baški grapi najbrže ostane, kakor kažejo razmere. Sicer pa gotovega noben človek še ne ve, tudi sam železniški minister najbrže ne!

Iz Brkinov. — Dne 1. t. m. ko je imel priti naš presvetli cesar na postajo v Divačo, zbrala se je tam ogromna

množica ljudstva, da izkaže svojo udanost do premlega nam vladarja. Toda vsled povelja iz Trsta prišlo bi kmalu do demonstracij. In zakaj? Na Barki, v županiji nakelski so dne 27. julija t. l. blagoslovili novo šolsko poslopje in ob enem tudi šolsko zastavo. Pri tej slovesnosti je bila šolska mladina odlična s slovenskimi trakovi. Tudi ob pozdravu presvetlega cesarja v Divači je slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Sežani dovolilo, da pride mladina iz Barke ednako odlična z narodnimi znaki. Toda ko se mladina s preč. g. dušnim pastirjem in z g. učiteljem približa postaji, na enkrat pristopi g. okrajni glavar Robek, ter ukaže narodne znake sneti. Toda preč. g. kapelan in g. učitelj se nista še prestrašila. Korakala sta z mladino na postajo, češ mi smo tu podaniki vladarja kakor Nemci v nemških deželah. Toda ko pa pridejo na postajo, je g. okrajni glavar takoj strogo zavkazal, sneti slovenske trakove ter jih pospraviti v žep. In slovenske trobojnice so zginele po žepih. Ljudstvo pa je bilo razburjeno in težko se je dalo pomiriti.

Op. uredn. Po našem mnenju tu ne zadene krivda g. glavarja. On je pač moral ravnati po vkazu. Olgovornost zadene gospoda v Trstu, ki bi rada zatrla vsako sled Slovencev na Primorskem.

Novice.

Velecenjenim naročnikom „Primorskega Lista“. — Osmi mesec tekočega leta je dokončan. Kdor ni še plačal naročnine, naj takoj porije. Priporočamo zaupnikom, mož, da storijo v tem oziru potrebne korake. List stane od zdaj do novega leta 1 K.

Prem. knez-nadžkof se je povrnil z birmovanja. V nedeljo in torek bode birmoval v Rihembergu in Dornbergu.

Odlični gostje v Gorici. — Nj. kraljeve Visokosti Karol Bourbonški in Marija Berta prišla sta v soboto v Gorico. Obiskat sta prišla svojo mater nadvojvodinjo Beatrico Austria d'Este.

Pogreb Ivana vit. Nabergoja. — V petek dopoldne so položili k večnemu počitku na pokopališču v Proseku telesne ostanke Ivana Nabergoja. Udeležba pri pogrebu je bila uprav ogromna. Ljudstva je prišlo od blizu in daleč vse polno, da izkaže zadnjo ljubav možu, katerega celo življenje je bilo posvečeno boju za obstanek in prosveto slovenstva ob Adriji. K pogrebu so prišli tudi drž. in dež. poslanci: Povše, dr. Žitnik, dr. Ferjančič, Spiničič, dr. Trinajstič, Mandič in drugi, nadalje vsi tržaški slovenski mestni svetovalci in veliko drugih slovenskih odličnjakov od blizu in daleč ter več društev z zastavami. Krsto in velike vence sorodnikov in društev so nosili člani pevskega društva „Hajdrih“ s Proseka in jeden član tega društva je nosil pred krsto blazinico z vitežkim križcem, ki ga je pokojniku podelil Nj. Veliki cesar. Pred hišo in ob grobu so zapeli peveci društva „Hajdrih“ žalostinko „Nad zvezdami“. Na grobu sta govorila predsednik političnega društva „Edinost“ prof. Mandič in državni poslanec dr. Ferjančič. Ob grobu Mandičevemu udeleženci niso mogli vzdrževati se solz in z govornikom vred je vse glasno jokalo. In zdaj krije lahka domača zemlja moža, ki si je pridobil za naš narod in našo politično stvar ob Adriji toliko zaslug, kakor morda ne kmalu kateri. Zato mu vsi Slovenci ohranimo hvaležen spomin!

Preč. g. dr. Josipu Pavlici se je bolezen zopet shujšala. Zdravi se na Dunaju pri usmiljenih bratih. Priporočamo ga sobratom in vsem prijateljem in znancem v molitev.

Tržaški namestnik grof Goëss je šel na dopust za dobo 12 tednov; nadomestuje ga dvorni svetnik na namestništvu vitez Schwarz z.

Umrli je te dni v Komnu g. nadučitelj v pokoju France Bunc v 72 letu svoje dobe. Pokojnik je učiteljeval dolgo vrsto let v Kamnjah; potem v Nabrežini, v Komnu in nazadnje v Škrbinu. V pokuju živel je v Komnu. Pokojnik je bil oče c. kr. okr. 401. nadzornika v Pazinu, nadučitelja v Dolini in c. kr. sod. pi-sarniškega oficijala v Komnu.

N. p. v m!

Za zastavo „kat. slov. del. društva“. — P. n. gg. A. Gerbec 1 K, Fr. Kos 2 K, Ivan Dermastia 2 K, Josipina Fon 1 K, Jožef Virmošek 1 K, Iv. Kenda 40 v, Ana Gustinčič 50 v, Leopoldina

Kersnik-Rott 1 K, Avgusta Šantel 1 K, Ant. Šantel 1 K, Marija Blazič 1 K, Marija Dominko 2 K, Stefan Kodrič 1 K, Blokar 90 v. Zadnji izkaz 113 K 78 v. Skupaj 129 K 58 v.

Slovensko sirotišče v Gorici. — V delavskem društvu se je sprožila misel, naj bi se v Gorici ustanovilo slovensko sirotišče. To je zdaj nujna potreba! Cela slovenska goriška dežela nima niti enega sirotišča. Sklenilo se je naprositi društvo „Kotloških detoljubov“, katero ima tudi za Goriško svojega poverjenika, naj bi to zadevo vzelo v roke. Poverjenik dr. A. Pavlica se je obrnil na vodstvo v Solnograd, katero je drage volje dalo dovoljenje, da se ves denar ki se nabere na Goriškem, ne pošilja več drugam, ampak da se ga porabi v to svrhu. Do danes nabrani denar v znesku 140 K bodi prvi temeljni kamen za slovensko sirotišče v Gorici.

Toliko na znanje milim slovenskim rojakom na Goriškem.

Napredovanje kuhinjske šole v Gorici. — Od 1. julija do 15. septembra t. l. obiskovalo je šolo že 20 gojenk. V drugi polovici tekočega meseca se sprejmejo nove gojenke. Prošnje za sprejem je obračati na kuhinjsko šolo v Gorici, v ulici Vetturini št. 9.

Za razvoj in napredek šole je nujno potrebno, da slavno občinstvo obiskuje tudi ob ednici!

Vpisovanje na tukajšnji srednjih šolah. — Čudili smo se odredbi gimnazijskega ravnateljstva, ki določa da se vpisujejo dečki hoteči stopiti v I. gimn. razred, že 10. in 11. sept., a istotako tudi oni, ki žele stopiti v pripravnico, dočim je določen začetek šolskega leta še le z 18. septembrom. To se nam zdi toliko bolj čudno, ker je na realki v tem pogledu drugače vrejeno in se tam vpisovanje v I. razred vrši še le 15. t. m. Vprašamo: zakaj na gimnaziji tako a na realki drugače? Vprašamo: kaj naj delajo otroci od 10. pa do 18. sept. v Gorici?! Ali naj se potepajo, ali pa naj se vrnejo domov, posebno oni, ki bivajo daleč gori v naših hribovskih vaseh, in kateri potrebujejo več ko celi dan za potovanje? Ali se hoče s tem naše ljudstvo šikanirati ka-li? Ali je to obzirnost bodisi do starišev, ki morajo za otroke brez potrebe toliko več trositi ali je pa to obzirnost do otrok, katere se prikrajša za te dni na čistem svežem zraku, katerega bi od 10. do 15. sept. kakor oni ki se vpisejo na realko, uživali na deželi, katerega pa v Gorici v tako zaprašenem mestu zastonj iščejo.

Na e. kr. vadinici so nujno potrebne vsoprednice. Te dni se je za vpis v e. kr. vadinico oglasilo toliko učencev z dežele, da so jih morali skoraj polovico zavrniti. Zakaj se ne otvorijo vsoprednice. Šole so pač za izobrazbo ljudstva in dolžnost države je skrbeti za izobrazbo. Torej je tudi nje dolžnost, skrbeti za zadostno število šol. Zakaj bi morali biti ravno slov. otroci izključeni od izobrazbe. Je pač vedno isti Slovencem neprijazni sistem.

Shod slovenskih katoliških nepolitičnih društev. — V nedeljo 7. in v ponedeljek 8. t. m. se je vršil v Ljubljani v „Kat. domu“ shod katoliških nepolitičnih društev. Zastopanih je bilo 77 društev z okolu 500 delegati. Več društev je prišlo z zastavo, bilo je vmes tudi več hrvaških društev. Ob 7. uri je bila sv. maša v Križevnikih, kjer je g. dr. E. Lampe v svečanostnem cerkvenem govoru poudarjal, da katoliška društvena organizacija temelji na višji izobrazbi duha in srca ter na resnici in pravici in ima baš zaradi tega neminljivo življenjsko silo.

Ob 9. uri zjutraj je pričelo zborovanje, katero je otvoril predsednik „Zvezinega“ odbora č. g. Luka Smolnikar. V svojem otvoritvenem govoru je dejal, da je neresnična trditev nasprotnikov, da bi „Zveza“ delala za poneumnevanje ljudstva, dočim baš ta shod znova kaže nasprotno, namreč, da hoče duševni kapital slovenskega naroda plodonosno naložiti, kar bo pripomoglo v to, da bode o Slovencih mogel vsak narod s spoštovanjem govoriti.

Predsednikom shoda je bil soglasno izbran g. dr. Jan. Ev. Krek.

Na to je zbor prešel na razpravljanje posameznih točk, kakor o notranjem poslovanju „Zvezin“, o snovanju in vodstvu kat. nepolitičnih društev, o organizaciji shodov, o izbiranju govornikov,

o potrebi strokovne organizacije, o hrvaško slovenski zajednici, o dunajski osrednji zvezi, časnikarstvu itd. Sprejele so se razne resolucije glede nalog „Zvezin“ mej katerimi je jako važna ona iz strokovne organizacije in ki se tako le glasi:

a) po posamnih krajih naj se ustanovljajo strokovna društva, ki naj sprejemajo delavce ene stroke brez vsakega drugega ozira, da branijo njihove zadeve, pa tudi izvršujejo vse druge socialnega društva;

b) kjer to ni mogoče, naj se v naših strokovnih društvih uvede strokovni oddelek;

c) vsako strokovno društvo in vsak strokovni oddelek naj ima svoj poseben strokovni zaklad, ki ga strokovno društvo odloči od navadne udnine, strokovnega oddelka člani pa plačujejo posebej;

č) strokovna društva oziroma strokovni oddelki naj se združijo v večjih, najboljših — državnih strokovnih zvezah.

V ponedeljek se je vršil vsopred po istem redu.

K sklepu so se volili pokrajinski pomožni odbori. Za Primorsko je izvoljen sledeči:

Za mesto Gorica gg.: Dr. Andrej Pavlica, stolni vikarij in predsednik „Kotloškega delavskega društva“, Svitoslav Premrou, vodja centralne posojilnice; za Trst gg.: Jakob Ukmar, kapelan v Rojanu pri Trstu; Urh Tul, duhovnik pri Trstu; za ostalo Primorsko gg.: Ciril Vuga, kapelan v Kobaridu na Tolminskem; Ant. Kosmač, župan v Cerknem na Tolminskem; Jožef Mrevlje, posestnik na Vipavskem; Ivan Rejec, kapelan v Dornbergu.

Večerni trgovski tečaj. — Da se vsaj nekoliko odpomore v Gorici vedno več se oglašujoči potrebi po strokovno izobraženem trgovskem osebju in da se ob enem tudi trgovskemu osebju ponudi prilika razširiti svoje strokovno obzorje, sklenil je „Šolski Dom“ otvoriti letos z dnevom 20. septembra večerni trgovski tečaj. Za učno moč se je posrečilo pridobiti gosp. Svetoslava Premrou, čegar resnost in strokovna izobrazba je v Gorici dovolj poznana, da jamči za uspeh tečaja.

Priglasiti se smejo toliko gospodje, kolikor gospodične. Če se oglasi večje število gospodičen, se tečaj loči in bodo imele gospodične pouk v popoldnevnih urah. Za pokritje stroškov se bode pobirala zmerna šolnina, katera se ubožnejšim obiskovalcem tečaja zniža.

Pouk bode obsegal trgovsko računstvo, trgovsko dopisovanje, menično in trgovsko pravo, jednovito in dvojno knjigovodstvo. Natančni učni načrt je mogoče videti toliko pri g. Premrou v „Centralni posojilnici“ kolikor v „Šolskem domu“ kjer se sprejemajo priglasitve k tečaju od danes dalje do 20. septembra. Poučevalo se bo po trikrat na teden, vsaki krat po dve uri.

200 letnica nastropne slike v stolni cerkvi. — Včeraj je preteklo 200 let odkar je dovršil slikar Gualio nastropno fresko sliko v stolni cerkvi, predstavljajočo „Nebeško slavo“.

„Soča“ in romanje kat. narodne stranke na Sv. Goro. — Odkar je dr. Šusteršič v Vipavi povedal, da Kranjci po manifestacijskem shodu poromajo na Sv. Goro obiskat kardinala Missie grob, „Soča“ ne najde več miru. V prvoje klical vladno na pomoč, potem je grozila da se nekaj zgodi, nazadnje pa se je zatekla v knezonskoškofjski ordinarijat, da isti za brani skrnenje groba katoliškega kardinala. Kako katoliška je postala nakrat „Soča“, kako skrbna za blagocerkeve. „Soča“ naj se le potolaži. Vse se bode vršilo, in sicer v postavnih mejah, brez in preko nje. Nje bevskanje pa nas prav nič ne plaši. Saj nam le dokazuje, da se boji trenutka, ko bode ljudstvo konečno spoznalo razne sleparje in varalice ter se jih otreslo in zapodilo. Avete capito?

„Soča“ in pokojni kardinal. — Radi romanja kranjskih Slovencev na Sv. Goro zagnala se je „Soča“ tudi v pokojnega kardinala. „Soča“ pravi, da je pokojni kardinal „navzgor“ zaničljivo govoril o svojem materinem jeziku, je imenoval vsa naša narodna stremjenja, naš boj za pravice slovenskega naroda utopije, da so bila narodna prizadevanja, naša stremjenja po jezikovni enakopravnosti, ves naš boj za druge politične pravice, pokojnemu kardinalu greh. — Tako se drzne vzornega kardinala blatiti

glasilu onih, ki tako ljubijo slovenski narod, da naj raje vse hudič vzame, ako njihova ne velja. Mi pa pozivljamo te ljudi: Dokazite kedaj je pok. kardinal „navzgor“ zaničljivo govoril o svojem materinem jeziku, kedaj je vse naše narodno prizadevanje imenoval utopije itd. Dokler tega ne dokažete, ste in ostanete — že veste kaj!

Velevažen sklep. — Duhovščina dekanije Šempeterske, zbrana pri pastoralni konferenci dne 11. t. m. v Biljah, se je razgovarjala tudi o pomanjkanju duhovščine v naši nadškofiji.

Zalostna prihodnost je pred nami, ako pojde tako naprej. Vse žrtve duhovščine in drugih dobrotnikov za naraščaj duhovščine so zaman, ako šolske mladine ne odtrgamo pogubnemu vplivu cerkvi in veri sovražnih elementov.

Dejstvo je, da naši politični in verski nasprotniki ali „naprednjaki“ naše dijake na vse mogoče načine odvrcajo od duhovskega stanu. Zato mora biti pa tudi naša skrb, da jim učečo se mladino izvijemo iz rok. In ker smo slišali, da namerava naš premilostljivi knezonskoški prej ko mogoče oživotvoriti lastno gimnazijo v malem semenišču, zato je konferenca z navdušenjem sprejela nastopno resolucijo:

„Dekanjska konferenca je enoglasno in z velikim veseljem vzela na znanje odločno voljo premilostljivega gospoda knezo-nadškofa glede ustanovitve notranje gimnazije v malem semenišču, ter je sklenila po svojih močeh podpirati le-ta velevažen načrt, da se brž ko mogoče vnesriči.“

V ta namen in spodbujajo drugim je zložila 88 K. —

Bož. daj. ter. u. svoj. blagoslov!

Italijanski lepak v avstrijski Gorici. Se vedno stoji na istem mestu na vratih hiše št. 22—24 italijanski lepak, kakor smo bili omenili v 35. št. „Pr. L.“ C. kr. policija se torej nič ne zmeni za naše opomine, akoravno žali zgoraj imenovani lepak nas, zveste državljane Torej pozivljamo slavno e. kr. policijo še enkrat, da odstrani to izživajoče znamenje. Kako bi se mi pregrešili, ako bi razobesili v mestu našo, od države priznano slovensko zastavo! Takoj bi bila e. kr. policija na licu mesta in zahtevala, da se naša trobojnica odstrani. Zahtevamo torej e. kr. policije, da odstrani ta lepak, ako ne, razobesili bodemo tudi mi na imendan našega presvitlega cesarja slovensko zastavo.

Več državljanov v Gorici.

Vipavska železnica. — Govori se, da se je morala odgoditi otvoritev te železnice od 15. t. m. na kasnejo dobo tega meseca zaradi tega, ker niso še vsa dela popolnoma dovršena in pa ker se v teh dneh otvoré štiri druge železnice, na Predarelskem, na Koroškem in dve na Češkem.

Samomor. — V nedeljo predpoldne okolo devete ure pogrešali so pri „Treh kronah“ hlappa Petra Graunerja, ki je imel posla v hlevih. Ker ga niso mogli koj najti, šli so ga iskat na senik. Tam so ga v resnici našli, ali — obešenega. Ko so prišli do njega, bil je že mrtev. Pravijo, da je bila uzrok samomoru srčna hiba, ki ga je močno nadlegovala in vsled katere je veliko trpel.

Konstituiranje kupčijske zbornice v Gorici. — V soboto dne 20. t. m. se konstituira novi odbor kupčijske zbornice v Gorici, pri kateri priliki se bode izbral predsednik, podpredsednik ter se volili nekateri drugi odseki.

Voz drvi se je v Gorici prevrnil na kmeta Miho Berlot. Mož je podpiral voz, ki pa ga je poveznil. Ljudje so mu takoj prihitali na pomoč. Mož je tožil o notranjih bolečinah.

Pri Mrzleku, kjer mesto goriško išče vode, so skopali že 79 metrov dolg predor. A do vira še niso prišli. Kopalni bodo še 20 metrov, a kakor vse kaže, brezvzpešno. Mesto ostane še nadalje brez dobrega vodovoda.

Nesreča. — Posestnik France Pečenko iz Rihemberga je peljal opeko. Pri tej priliki je padel tako nesrečno z voza, da si je zlomil levo nogo in se močno ranil na roki in na obrazu. Prenesti so ga morali v bolnišnico.

Poštni sel za celo podgorsko županijo. — Od dne 16. t. m. naprej začne dostavljati po celi podgorski županiji poseben poštni sel pošne pošiljave in sicer bode odhajal vsaki dan razun nedelje: iz Podgore ob 9. uri 30 min. predpoldne in bo prihajal v Pevmo ob 10.05 dop. ter se tam mudil 15 minut.

Iz Pevme bo odhajal v Št. Maver ob 10.20 in bo prihajal v Št. Maver ob 11.20, kjer se bo mudil 10 minut. Iz Št. Mavra bo odhajal ob 11.30 dop. v Podsobotni, kamor dojde ob 12.20 min. Tam se mudi 10 minut. Iz Podsobotina odide ob 12.30 pop. v Podsenico, kamor dojde ob 1. uri in ostane 10 min. Iz Podsenice se vrne v Podgoro ob 1.10 min. pop. in dospe v Podgoro ob 3. popoldan.

O naših poštah. — O dornberški pošti govori današnji dopisnik. Prejeli pa smo pritožbo tudi o drugi pošti iz goriške okolice. Poštni sel, ki raznaša pisma, ima posebno jezico na „Primorski List“. Sporoča se nam, da ga noče nositi v hiše naslovljencev, marveč ga pušča tu in tam, in tako pogostokrat naročnik ne dobi lista. Nekoč ga je v neki hiši vrgel na žrvjico, da je zgorel. Na isti pošti tudi drugače ni vse v redu, in so mnoge pritožbe. Zato se obračamo do slav. vodstva v Trstu, da pouči poštno urade po deželi, da bodo pravilno postopali. Ako se ne zboljša, romale bodo pritožbe v Trst.

Konstituiranje obč. starešinstva v Rihembergu se je vršila dne 16. t. m. Za župana je bil z vzklikom izvoljen dosednji župan g. Jože Pavlica. Podžupani pa so: Andrej Kerševan, Jože Robič, Franc Pegan, Franc Čibron, Jože Birsa, Andrej Kodrič, Fran Ličan.

V Šmartnem v Brdih padel je z drevesa kmet Jožef Musič. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov.

Manifestacijski shod za slovenske šole v Trstu v nedeljo je bil nepričakovano sijajen. Vkljub deževnemu vremenu se je zbralo preko 6000 zborovalcev. Udeležili so se shoda tudi zastopniki slovenskih in italijanskih socializmov. Ti so se sicer načelno izjavili za slovenske šole, a napadali vodstvo narodne stranke. Posebno neokretno je govoril Linhart, ki, po njegovem govoritvenju soditi, prav nič ne pozna tržaških razmer. Zborovalci so burno ugovarjali napadom socialnih demokratov. Med viharnim odobravanjem je odgovarjal dr. Rybař. Vsi govorniki so živo grajali postopanje vlade, zahtevajoč rešitev pred tremi leti vložene rekurza. Odposlane so bile resolucije cesarju, ministroma notranjih zadev in pouka ter slovenskim klubom v državnem zboru.

„Slovenec“ pred porotniki. — Dr. Ferjančič je tožil „Slovenca“, ker je isti objavil popravek dr. Šusteršiča, kaj je govoril v dež. zboru o dr. Ferjančiču. Očital mu je da si je nadsvetniško službo pribral. Isti popravek je priobčila tudi „Reichswehr“ na Dunaju, a dr. Ferjančič je dosedaj še ni tožil. Zagovornik dr. Brejc je zahteval, da se dopusti dokaz resnice, a zastopnik dr. Ferjančiča se je teinu vrpl. Dr. Ferjančič ima gotove uzroke, da ni dopustil o sebi dokaza resnice in se niso zaslišale priče v tej zadevi. Umevno je torej da sta bila pred ljubljansko poroto obsojena odgov. urednik „Slovenca“ Rakovec na jeden mesec, izdajatelj dr. Lampe pa na šest mesecev zaporu. Zagovornik dr. Brejc je vložil ničnostno pritožbo.

Izjava. — Podpisani preklicujem kar sem čez gosp. našega podžupana in krčmarja, Alojzija Kosovela govoril. Hotel sem namreč, svojo krivdo zmanjšati s tem, da sem s sleparstvom katero sem jaz v družbi z nekim sodrugom pri javnem plesu 24. pretečenega m. provzročil, tudi g. A. Kosovelu podtikal. Zatorej vse to prekličem in slovesno izjavljam, da kar sem v tem oziru čez g. A. Kosovela govoril, je sama laž in golo obrekovanje.

V Vel. Žabljah, 16. sept. 1902. Kristjan Štokelj.

K začetku šolskega leta se priporoča domača knjigovoznica I. Bednarik Via Vetturini.

Neka odlična družina sprejme na stanovanje in hrano 2 gospoda blizu okrožne sodnije v Gorici. Več se poizve pri upravi „Primorskega Lista“.

Priporočamo brivnel g. Antona Pucelj-na. Več pove oglas na četrti strani.

Peter Cotič čevljarski mojster v Gorici v Gosposki ulici št. 14. priporoča svojo delavnico.

Za kratek čas.

K patru Abrahamu a Santa Clara, znamenitemu pridigarju na dunajskem cesarskem dvoru, prišla je nekoč stara mamica, da ga vpraša, ali spada med izvoljence Gospodove ali ne. Ženica je

namreč mislila, da tako učen mož, kakor je pater Abraham a Santa Clara, jo bode že mogel poučiti o tem. In ni se motila. Seveda si je učeni pater izgovoril osem dni odloga, da bode mogel v svetem pismu poiskati sveta. Ni pa dvomil niti trenutek da mora ženici iz glave pregnati to mi-el, da on mora vse vedeti. Ko je ženica čez osem dni zopet prišla in vprašanje ponovila, zapove ji pater, usta kar mogoče široko odpreti. Po dolgem obotavljanju je ženica storila, kar ji je bilo zapovedano. Ko je ženica odprtih ust in utripajočega srca stala pred njim in pričakovala odgovora, rekel je pater Abraham s povzdignjenim glasom: „V svetem pismu je zapisano: V peklu bo jok in škripanje z zobmi“. Potem se se je ozrl v odprta usta prašalke in ji odgovoril, češ, da pride gotovo v nebesa, ker nima več zob in torej tudi z zobmi ne more več škripati. In bila je ozdravljena.

Sprejme se tako
urarski učenec,
ki je dovršil ljudsko šolo. — Kje, pove upravištvo „Prim. Lista“.

Naznanilo.

Podpisanec večletni hotelier v Pulju, naznanjam sl. občinstvu, da sem otvoril svojo, po največjih zahtevah urejeno in opremljeno

kavarno „Central“

na Travniku. V njej bo p. n. gg. gostom na razpolago poleg treh biljardov tudi okoli 100 časopisov najrazličnejše vrste. Zagotavlja najskrbnejšo postrežbo v vsakem obziru, prosim blagohotne podpore z obiskovanjem ter se beležim z vsem spoštovanjem udani

Filip Pečenko.

P. S. Ako kdo izmed gospodov ni prejel naznanila, katera sem razpošiljal te dni, prosim da mi blagohotno oprost.

Zaloga krojnega blaga
Štef. Cleri,
Gorica,
v Raštelu št. 18.

Prodaja raznovrstno blago po znižani ceni 20 do 50%. Krojno blago za moške na izbiro. Prekupčevalcem znižane cene po pogodbi. Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Viktor Toffoli
v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

velika zaloga
oljkinnega olja
iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfù . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijsko . . . 48	Nizza . . . „ 80

Priporoča se preč. duhovščini za naročbo olja za cerkv. svetilke.

BRIVNICA

Anton Pucelj
priporoča svojo
brivnico v Gorici
na Travniku, in
brivsko podružnico
v ulici Tre Rê, 16.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12.

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

„Centralna posojilnica“ v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema **hranilne vloge**, katere obrestuje po 4½ polumesečno; nevzdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje **posojila** udom na osebni kredit po 5% in na vknjižbo po 5½. Sprejema **člane** z glavnimi deleži po 200 K in z opravitnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalaganje in vračanje so na razpolago položnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob ponedelkih in četrčkih tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Odlikovana krojaška delavnica Ant. Krušič.

V Gorici, Vrtna ulica.

Priporoča se slavnemu občinstvu, posebej še prečastiti duhovščini v mestu in na deželi za izdelovanje oblek za vsaki stan. Ima bogato zalogo avstrijskega in angleškega blaga vsake vrste.

Anton Breščak

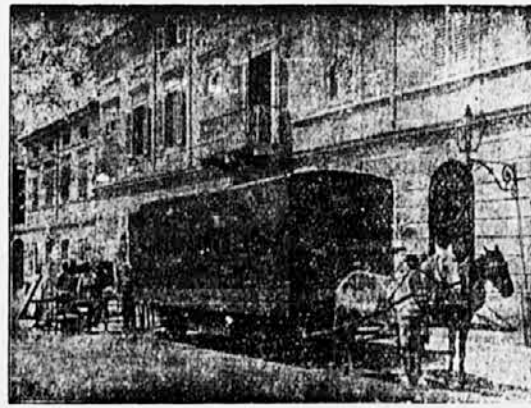
Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegatnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Špedicijska poslovnica Gašpar Hvalič

v Gorici,
v ulici Moreli št. 12.

Priporoča se toplo Slovincem v mestu in rojakom na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje. Ker ima tri nove zaprte vozove za prevažanje, zagotavlja, da se blago nepoškodovano dostavlja.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnava za vsa letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Pozor! Darila za birmance!

Imam na razpolago veliko žepnih zlatih in srebrnih ur za dečke in deklice po najnižjih cenah in sicer srebrne od 5 gl. naprej in z dvema pokrovčkoma pa od 6 gl. 50 kr. naprej in zlate od 12 gl. naprej, z dvema pokrovčkoma pa od 16 gl. 50 kr. naprej. Potem zlate za gospode od 25 gl. naprej. Od popravljene ure jamčim 1 leto. Ob enem priporočam šivalne stroje najboljših zistemov, najnižje cene od 22 gl. naprej. Jamčim od 5 do 10 let.

Jak. Šuligoj, urar
Gorica, Gosposka ulica 25.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voille de Lanie, Tennis, Oksford, piqué luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbiri. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Knelppovega platna, hlačevine, volnenih odev, kovtrov, srajce, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborno perilo, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zaloge.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapetnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

Domača tvrdka, ustanovljena l. 1806.

Tvorniška zaloga usnja >ooooooooo

Tvornica nadplatov (večkrat odlikovana) >oo

Glavna zaloga voščila (biksa) v korist >oo

oooooooo družbi sv. Cirila in Metoda

Izdelovalnica jermenov za stroje, bičev itd.

Prave ruske galoše >ooooooooo

J. Drufovka, Gorica

glavna zaloga: Gosposka ulica št. 3 >oooo

Podružnice: >oooooooooooooooo

oooooooo Gorica, Raštel 3 >oooo

oooooooo Komen >ooooooooo

oooooooo Sežana >ooooooooo

***** Telefon št. 62 *****